

TABERNAKEL in perspectief (6) – De Kandelaar HJM Sales, 03-04-2016

Geliefde broeders en zusters, aan de orde komt de gouden Kandelaar, die geplaatst was in het Heiligdom. Deze kunstig versierde Kandelaar met zeven brandende lampen was niet alleen een mooi voorwerp, maar gaf ook het enige licht in het Heiligdom, waardoor alle ogen automatisch er naar toe werden getrokken. Als de Kandelaar niet brandde, was er duisternis. Zijn licht maakte ook de twee andere voorwerpen in het Heiligdom, de Tafel der Toonbroden en het Wierookaltaar zichtbaar.

Joodse schriftgeleerden noemen deze gouden Kandelaar "*het Licht der wereld*". M.a.w., zij stellen dat de mensen in de hele wereld door deze Kandelaar geestelijk kunnen worden verlicht. Waarmee óns meteen duidelijk is, dat de Kandelaar verwijst naar Jezus, Gods Zoon, Die zei: "**IK** *ben het Licht der wereld*" (Joh. 8:12). Jezus is de Kandelaar en alle ogen worden naar Hem toegetrokken. Ogen van hen die Hem liefhebben, ogen van hen die Hem afwijzen. Maar Jezus noemt ook óns, Gods kinderen, het licht der wereld! Matt. 5:14 – "*Gij zijt het licht der wereld; een stad boven op een berg liggende, kan niet verborgen zijn.*" Wij zijn ook kandelaars en moeten schijnen als dé Kandelaar. En ook lokale gemeenten (de Gemeente) worden kandelaars genoemd in Openb. 1:20 – "*De verborgenheid der zeven sterren, die gij gezien hebt in Mijn rechterhand, en de zeven gouden kandelaars. De zeven sterren zijn de engelen der zeven gemeenten; en de zeven kandelaars, die gij gezien hebt, zijn de zeven gemeenten.*"

Teksten over de Kandelaar zijn Ex. 25:31-40; 27:20-21; 30:7-8; 37:17-24; Lev. 24:2-4. Ex. 25:31-40 – "*Gij zult ook een kandelaar van louter goud maken. Van dicht werk zal deze kandelaar gemaakt worden, zijn schacht, en zijn rietjes; zijn schaaltes, zijn knopen, en zijn bloemen zullen uit hem zijn. En zes rieten zullen uit zijn zijden uitgaan; drie rieten des kandelaars uit zijn ene zijde, en drie rieten des kandelaars uit zijn andere zijde. In het ene riet zullen drie schaaltes zijn, gelijk amandelnoten, een knoop en een bloem; en drie schaaltes, gelijk amandelnoten in een ander riet, een knoop en een bloem; also zullen die zes rieten zijn, die uit den kandelaar gaan. Maar aan den kandelaar zelve zullen vier schaaltes zijn, gelijk amandelnoten, met zijn knopen, en met zijn bloemen. En daar zal een knoop zijn onder twee rieten, uit denzelfden uitgaande; ook een knoop onder twee rieten, uit denzelfden uitgaande; nog een knoop onder twee rieten, uit denzelfden uitgaande; also zal het zijn met de zes rieten, die uit den kandelaar uitgaan. Hun knopen en hun rieten zullen uit hem zijn; het zal altemaal een enig dicht werk van louter goud zijn. Gij zult hem ook zeven lampen maken, en men zal zijn lampen aansteken, en doen lichten aan zijn zijden. Zijn snuiters en zijn blusvaten zullen louter goud zijn. Uit een talent louter goud zal men dat maken, met al dit gereedschap. Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is.*"

De Kandelaar bestond uit een schacht, waaruit zes armen (aan elke zijde drie) voortkwamen. De Statenvertaling noemt deze armen "*rieten*". Op elke arm was een lamp geplaatst. Inclusief de schacht waren er dus zeven lampen. De Kandelaar was van één talent puur goud gemaakt en was een "*dicht*" werk, d.w.z. door een goudsmid gehamerd, mooi kunstwerk. Gods Woord schenkt speciale aandacht aan de versieringen.

De geestelijke betekenis van de Kandelaar

De Kandelaar wijst eerst op Jezus, het Licht der wereld (Jes. 42:16; Joh. 1:9; 8:12; 9:5; 12:35-36; 1 Petr. 2:9). Zoals deze prachtige, gouden Kandelaar aandacht trok, zo is ook onze Heiland. Subliem en schitterend in Zijn verschijning (Openb. 1:13-16). Ook wijst de Kandelaar op Gods kinderen als het licht der wereld (Matt. 5:14,16; Joh. 12:36; Hand. 13:47; Efez. 5:8; Fil. 2:15). Dus op de lokale gemeenten en de Gemeente, die Jezus' Licht verspreiden (Joh. 12:35-36; Openb. 1:20). Het belangrijke gegeven dat wij net als Jezus het licht der wereld zijn, zien we steeds in elke verklaring van de verdere aspecten van de Kandelaar. We

zullen óók zien dat vruchtbaarheid onlosmakelijk aan het verspreiden van Licht is verbonden.

De “Kandelaar” is de “menorah” (מְנוֹרָה) in Hebreeuws. Het woord “Menorah” (מְנוֹרָה) is afkomstig van “manoor” (מְנוֹר), dat “boom, balk” betekent. Dit maakt het verband met Jezus als Licht der wereld duidelijk. Want Engelstaligen zeggen dat Hij aan “a tree” (boom) gehangen werd. “Vervloekt is ieder die aan het hout hangt” (Gal. 3:13, SV). Jezus aan het hout genageld is de werkelijke Kandelaar (Joh. 3:14). Het woord “manoor” (מְנוֹר) zelf is afkomstig van “nier” (נִיר) dat “ploegen, openbreken, ontginnen” en “schijnen, glanzen” betekent door het idee, dat een verse voor in de akker glanst. En dit is precies wat Gods Licht in een ontvankelijk hart doet. Dat hart, óns hart, wordt dan opengebrouwen, geploegd en ontgonnen voor het Zaad van Gods Woord en gaat glanzen.

Lezing van Ex. 25 leert dat de Kandelaar verband houdt met de amandelboom. Want de zeven armen (takken) van de Kandelaar waren versierd met amandelknoppen en –bloemen. Van alle vruchtbomen in Israël bloeit de amandel het vroegst, zo tegen eind januari en begin februari. De bloesems verschijnen al op de takken, als er nog geen bladeren zijn. Terwijl de andere bomen nog altijd slapen, zijn de bloesems van de amandel al te zien. De amandel is de ontwaakte wachter van de komende lente. En dat is profetisch!

Het Hebreeuwse woord voor “amandelboom, –tak” is “sjaaked” (שְׂקֵד) een woord afkomstig van de stam “sjaakad” (שְׂקֵד), welke betekent “wakker en waakzaam zijn”. Jer. 1:11-12 maakt dit duidelijk: “Wijders geschiedde des HEEREN woord tot mij, zeggende: Wat ziet gij, Jeremia? En ik zeide: Ik zie een amandelroede (d.w.z. –twijg). En de HEERE zeide tot mij: Gij hebt wel gezien; want Ik zal wakker zijn over Mijn woord, om dat te doen.” God toonde Jeremia een amandeltak om hem middels een Hebreeuwse woordspeling te bewijzen, dat Hij zou waken over Zijn profetische Woord. “Jeremia, zie je die ‘sjaaked’? Zo ‘sjaakad’ Ik over Mijn Woord”. God zal Zijn Woord altijd gestand doen. Jes. 55:11 – “Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zende.”

Het hoofdthema van de Kandelaar is, dat het een Baken en (geestelijk) Licht is, wijzend op Jezus, Die het Woord van God Zélf is, het levende Brood dat uit de hemel neerdaalde als voedsel voor zondaren (Joh. 6:35, 48), maar óók terug zal komen. En God bewaakt persoonlijk Zijn (profetische) Woord, om het nauwkeurig te doen uitkomen. De door God bepaalde Lente als álles nieuw zal worden, zal beslist aanbreken! Is het Woord niet subliem?

Vóórdat God zon, maan en sterren schiep (Gen. 1:14-18), had Hij reeds de aanwezigheid van het Licht vastgesteld en scheiding aangebracht tussen Licht en duisternis (Gen. 1:3-5). Dit Licht is het Woord en het Leven in God. God stelde Zijn eigen Aanwezigheid op aarde vast. Hij benadrukte hier al, dat wie Hem volgt, niet in geestelijke duisternis zal wandelen, maar afgescheiden zal zijn (leven) van die duisternis. 1 Joh. 1:5-7 – “En dit is de verkondiging, die wij van Hem gehoord hebben, en wij u verkondigen, dat God een Licht is, en gans geen duisternis in Hem is. Indien wij zeggen, dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zo liegen wij, en doen de waarheid niet. Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.” Van God gaat al het eeuwig leven schenkende Licht uit. Licht dat in verband staat met de Bron des levens, het Woord (Ps. 36:10; Joh. 1:1-4). God bedekt Zich met het Licht als met een kleed (Ps. 104:2). In Ps. 119:105 en Spr. 6:23 (vergelijk Jes. 2:5; 51:4) wordt Gods Woord een Lamp genoemd. Jezus is Gods Woord en het waarachtige Licht én Leven der mensen. Dit Licht dienen wij te verspreiden, want dat hebben de mensen allereerst nodig. Daarom gaf God tijdens Zijn schepping éérst dit Licht, vóórdat Hij de hemellichamen schiep. En straks als Gods kinderen uit genade in het Nieuwe Jeruzalem, de Bruid, wonen, zal Gods Licht en Heerlijkheid haar éنية Licht zijn (Openb. 21:23).

Nog één opmerking! Indien er onder broeders en zusters onderling fricties zijn, d.w.z. géén onderlinge gemeenschap, dan is de oorzaak dat wij niet in het Licht wandelen (1 Joh. 1:5-7).

De Kandelaar was gemaakt van een talent louter goud

De Kandelaar was gemaakt van louter goud (Ex. 25:31,39; 37:17,24), dus van alléén maar goud. D.w.z. puur en onvermengd zonder verontreinigingen. Het goud was dus in de smeltkroes van de goudsmid geweest, waar het onder hoge temperatuur was gesmolten, waarna hij nét zo lang alle onreinheid er uit had geschept, tótdat hij zichzelf in het goud kon spiegelen. Goud verwijst naar de Heilige Geest (Zach. 4:2-14). Zie de vorige delen. Maar nu het gaat om de Kandelaar als Verspreider van het Licht, wil ik opmerken dat "goud" in het Hebreeuws "zahaav" (זָהָב) is, afkomstig van een verder niet voorkomende stam i.d. betekenis van "glanzen, glinsteren". En zó is Gods Geest! Uniek! Er is niemand als Hij! Hij glanst en schittert en getuigt van Jezus en leidt ieder die wil naar Jezus (Joh. 16:13-14).

Constaateert u met mij, dat bij zowel het Hebreeuwse woord voor kandelaar als bij het woord voor goud de diep verborgen betekenis juist 'glanzen' is? Dat is zeker geen toeval.

Dat in het goud van de Kandelaar geen onreinheid te vinden was, typeert de Heilige Geest! De Reine, Zuivere, Onvermengde! Als wij dit in ogenschouw nemen, begrijpen we dat als wij in deze wereld willen schijnen (en de boodschap van het Licht van Jezus uitdragen), wij dat alléén kunnen dóór en in de kracht en leiding van Gods Geest. Onze zonden zijn door het Bloed van Jezus weggewassen en God ziet ons als heilig en rechtvaardig. Maar er kleven nog veel ongerechtigheden aan ons karakter, die het Licht vertroebelen en de boodschap verhinderen. Maar nu kan de Heilige Geest ons helpen. Want Hij is de Reine en de Zuivere. Daarom is het nodig dat elk kind van God met de Heilige Geest wordt vervuld en blijft. Wij kunnen alléén schijnen door Hem. Alleen door Hem kunnen wij zielen winnen. Als we beseffen dat dit de taak van elke gemeente is, dan ligt het voor de hand dat het voortdurend zoeken naar de vervulling niet mag ontbreken.

Het woord "louter" is vertaald van het Hebreeuwse "tahoor" (טָהוֹר) en betekent "rein, zuiver, schoon". Na zuivering van het goud maakte de smid er met de hamer een schitterend kunststuk van. Daardoor was het óók een "dicht werk", geworden, in Hebreeuws "miksja" (מִקְשָׁה), d.w.z. "geslagen, gedreven werk". Dit woord afkomstig van "miksje" (מִקְשֵׁה) verwijst naar gedraaid werk in de betekenis van "rond en hard oprollen". De smid had het gesmolten goud laten stollen, totdat hij het in de vereiste vorm kon draaien en rollen. Daarna had hij het goud gehamerd, totdat het geheel verdicht, stevig en hard was geworden.

Ook Jezus, Gods Zoon, het Licht der wereld, werd in de smeltkroes geplaatst. Als hemels Goud daalde Hij neer om de zondige mensheid te redden. Hij ging in de smeltkroes van de hemelse Goudsmid, God de Vader. De hitte van het lijdensvuur verteerde Hem volkomen. Net als goud smolt Zijn hart (Ps. 22:15). De slagen van Gods toorn over onze zonden verbrijzelden Hem (Jes. 53:4-5; Luk. 22:64). Jezus wandelde Zelf zondeloos op aarde (Hebr. 4:15; 9:28; 1 Petr. 2:23). In feite hoefde Hij niet voor Zichzelf de smeltkroes in om rein te worden. Maar om ons te redden, moest Hij als mens geboren worden. In het vlees van de mens is sedert de zondeval immers zonde en ongehoorzaamheid tegen God verscholen. Hoewel Jezus Zelf nooit zondigde, moest Hij dus tóch de smeltkroes in en de hamerslagen van de Goudsmid ondergaan om gehoorzaamheid te leren (Hebr. 5:8-9). Hierdoor verbrak Hij de vloek van de zonde op de mens. Bovendien moest Hij schuldloos de straf voor ónze zonden, die op Hem werden gelegd, ondergaan.

Als Jezus dan verklaart, dat ook wij het Licht der wereld zijn (Matt. 5:14), dan begrijpen wij dat de smeltkroes en hamerslagen van de Goudsmid ook ons niet zullen ontgaan. Althans, indien wij gewillig zijn. Onze zonden werden door Jezus' Bloed weggewassen. Maar wij moeten ook gereinigd worden van elke besmetting des vleses (2 Cor. 7:1). Vuur en hamerslagen van Gods Woord zullen ons harde, onbuigzame karakter veranderen en vormen. Jer. 23:29 – "Is Mijn woord niet alzo, als een vuur? spreekt de HEERE, en als een hamer, die een steenrots te morzel slaat?"

Het louteringsproces in de smeltkroes kan dus ook lijden impliceren en tot het leven van Gods kind behoren. Lijden voor Christus is genade. Wij zijn daartoe zelfs geroepen (Joh. 15:20; Hand. 14:22; Fil. 1:29; Hebr. 10:32; 1 Petr. 2:19-21). De boodschap van 'geslagen' goud, nl. lijden, kan ook ons gelden! Voortdurend schijnen voor Jezus betekent accepteren, dat het vuur van Gods Geest ons verteert, zodat het eigen ego steeds kleiner wordt. Waarna dit vuur ons feller voor Jezus doet schijnen. Ondanks verdrukkingen en lijden!

Ondanks alles zal dan tóch blijdschap ons hart blijven vullen, want de Kandelaar was van precies één talent goud vervaardigd (Ex. 25:39; 37:24). Dat vraagt om nadere uitleg! Het woord "talent" is in Hebreeuws "kiekaar" (ככר) en betekent "cirkel, rond, bol". Het werd gebruikt om bijvoorbeeld een rond brood of rond gewicht (zoals een talent goud) mee aan te duiden. In modern Hebreeuws is een "kiekaar" (ככר) nu een rond plein. Maar als we nu het stamwoord "kaarar" (כרר) bekijken, dat "dwarrelen, wervelen, dansen, huppelen" betekent, ontdekken we een heerlijke eigenschap van de Geest, nl. blijdschap, dat onder Zijn leiding soms geuit wordt in dansen en huppelen. 2 Sam. 6:14 – "En David huppelde met alle macht voor het aangezicht des HEEREN;" David was oprecht zó blij, dat de Arke des Verbonds (Gods Aanwezigheid) nu eindelijk in Jeruzalem werd gebracht, dat hij danste van vreugde. Het woord "huppelen" is "mekarkeer" (מכרער), een werkwoordsvorm van "kaarar" (כרר). Een talent goud wijst dus op ware blijdschap door de Geest. Als het gaat om de verspreiding van het Licht van Jezus, gaat het om déze blijdschap, die diep uit het hart komt. Door de blijdschap des Geestes onder álle omstandigheden (ook slechte), verspreiden wij het Licht vaak zonder het zelf in de gaten te hebben. NB, overigens varieerde een talent, afhankelijk van het soort, tussen 29,4 en 60,6 kilo (Alg. Bijb. Enc.).

De lampen van de Kandelaar

De zeven lampen van de Kandelaar (Gen. 25:37; 37:23) typeren Gods Geest. Openb. 4:5 – "En van den troon gingen uit bliksemen, en donderslagen, en stemmen; en zeven vurige lampen waren brandende voor den troon, welke zijn de zeven geesten Gods." De zeven geesten Gods zijn een beeld van de volheid van God. Gods Geest verspreidt een zevenvoudig Licht en bezit zogezegd zeven eigenschappen. We zouden zelfs kunnen zeggen, dat Hij een zevenvoudige functie bekleedt. En deze Geest was in Zijn zevenvoudige volheid op Jezus gelegd, Die dit ook van Zichzelf zei. Openb. 3:1a – "En schrijf aan den engel der Gemeente, die te Sardis is: Dit zegt, Die de zeven geesten Gods heeft,....." Dit werd reeds lang tevoren geprofeteerd. Jes. 11:1-2 – "Want er zal een Rijsje voortkomen uit den afgehouden tronk van Isai, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen. En op Hem zal de Geest des HEEREN rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des HEEREN."

De zevenvoudige Geest rust op Jezus! Nl. de Geest des HEEREN, d.w.z. Geest van God de Vader in Zijn scheppingskracht, Die uit niets iets moois maakt en wat (ver)woest is, herstelt (Gen. 1:2 e.v.), de Geest der wijsheid, de Geest des verstands, de Geest des raads, de Geest der sterkte, de Geest der kennis, de Geest der vreze des HEEREN.

Maar aan deze zeven geesten Gods wordt niet alleen kwaliteit van Lichtverspreider toegedicht. Gods Geest wordt ook beschreven als "zeven ogen". Openb. 5:6 – "En ik zag, en ziet, in het midden van den troon, en van de vier dieren, en in het midden van de ouderlingen, een Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen; dewelke zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen." Ogen hebben de functie van zien. Wat betekent het dan, dat de zeven geesten Gods als zeven ogen in de wereld uitgezonden zijn? 2 Kron. 16:9 – "Want den HEERE aangaande, Zijn ogen doorlopen de ganse aarde, om Zich sterk te bewijzen aan degenen, welker hart volkomen is tot Hem;" De Geest is uitgezonden met de opdracht om in alle landen voortdurend de hartegesteldheid van ieder mens te onderzoeken. En zodra Hij bemerkt, dat iemands hart geheel aan God is toegewijd, komt Hij in aktie. Dan zal de Heer Zich sterk aan die persoon bewijzen en Zich in diens leven openbaren in Zijn volheid.

De eigenschappen van de Geest in Zijn volheid raken verstand, wil en geest. Geweldige eigenschappen die, indien wij ze bezitten, ons levenspad positief beïnvloeden. De Geest wil ons op Jezus wijzen en ons leiden en raad geven in het volgen van Hem (Joh. 16:13-15). Dit zien we in typebeeld in Ex. 13:21, waar wolk- en vuurkolom (schaduwbeelden van de Geest) Israël op haar weg door de woestijn leidden. De Heer wil de Geestesvolheid ook aan élk kind van God en gemeente schenken, want *“Hij nam de wolkkolom des daags, noch de vuurkolom des nachts niet weg van het aangezicht des volks.”* (Ex. 13:22). De Heer verlangt, dat wij niet in eigen kracht voor Jezus arbeiden, maar in de kracht van Zijn Geest (Zach. 4:2-14). De gouden Kandelaar is in Zach. 4 het beeld van de Gemeente (Openb. 1:20) over welke de Heer de olie van Zijn Geest zeventvoudig wil uitgieten. Om de Gemeente in Zijn Kracht te leiden! En de zeven ogen van de Heilige Geest doorzoeken daartoe de hele aarde om die ziel en gemeente te vinden om deze grote genade aan te betonen. Want het is niet mogelijk om in eigen kracht geestelijk succesvol voor Hem te werken en Hem daarmee te behagen. Onze aangeboren en ontwikkelde capaciteiten moeten wij bij onze bekering aan Jezus overgeven en toestaan met Hem te worden gekruisigd tesamen met ons oude leven. De mens moet juist worden vrijgemaakt van de zonde van zelfgerechtigheid en hoogmoed. Deze houding heeft Gods welbehagen. Wie zich vernedert, die zal Hij juist verhogen.

Hiermee zijn we weer terug bij het geslagen goud van de Kandelaar. Wie het Licht van Jezus wil verspreiden, moet bereid zijn om slagen van verdrukkingen, vernederingen en lijden te ondergaan. Jes. 57:15 – *“Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien, die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden.”* Deze persoon wordt levend gemaakt door de Geest en ontvangt eeuwig leven, zodat hij kan schijnen voor Jezus, het Licht der mensen.

Overigens moesten de lampen van de Kandelaar voortdurend branden (Ex. 27:20-21; Lev. 24:2-3). Wanneer de Kandelaar niet brandde, was er duisternis in de Tabernakel. Maar óók als de Kandelaar in óns leven of in onze gemeente niet brandt, is er (geestelijke) duisternis. En als we het Licht niet naar buiten laten schijnen, dan is er duisternis in onze omgeving, in de wereld. Zonder het Licht is geen gezonde taakuitoefening door de priesters mogelijk in de gemeente. Dan botsen ze voortdurend op elkaar. Geestelijke duisternis in de gemeente leidt tot aanhoudende conflicten en ruzies. Maar door het Licht van Jezus herkent men elkaar en houdt men rekening met elkaar. Dan aanschouwen wij Hem. Dan vindt door het Licht een door de Heilige Geest geïnspireerd, gezond getuigenisleven van Jezus plaats. Door het Licht van de Kandelaar wordt de Tafel der Toonbroden zichtbaar, m.a.w. kan het Woord in de gemeente gezond worden ontvouwd en komt er ware fellowship met Jezus, het Woord Gods. Door het Licht van de Kandelaar wordt het Wierookaltaar zichtbaar. Door het aanschouwen van Jezus zal ons gebedsleven gezond worden. In geestelijke duisternis wordt dat gebeds-altaar zeker niet gevonden.

Geliefde broeders en zusters, het onderwerp van de Kandelaar is hiermee nog niet volledig afgerond. We zullen nog vervolgen met de versieringen en de olie. Moge de Here u deze week rijkelijk zegenen. Amen.

(wordt vervolgd)